

ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΤΟ ΦΩΣ

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἐπι. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Γιὰ τὸν Ἑλληνα τὸν ἡλιοπότη, τόσο εὐαίσθητο στὸ δικό του φῶς, τὸ ἑλληνικό¹, ἡ ἀντίθεση ἀνάμεσα στὸ σκοτάδι καὶ στὸ φῶς διαδραματίζει ἕναν πολὺ σπουδαῖο ρόλο. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἥλιος, πραγματικὸς ἢ συμβολικὸς προσελκύει τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ εἶναι φορὸς ὑπεύθυνος αὐτὸς γιὰ πολλὰς ἐπιλογές του. Φαίνεται ὅτι ὁ ἄξονάς του εἶναι μέσα μας κι ἔτσι μποροῦμε ν' ἀποδεχτοῦμε τὸ μήνυμά του. Ὁ ποιητὴς Ὀδυσσεύς Ἐλύτης τὸ λέει ἐπιγραμματικὰ στὸ Ἡλιοτρόπιό του:

«Ἦταν ὁ ἥλιος μὲ τὸν ἄξονά του μέσα μου
πολυάχτιδος ὄλος πού καλοῦσε».

Ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἡ ἰδιοσυστασία του εἶναι φωτεινὴ μπορεῖ καὶ δέχεται ὁ Ἑλληνας αὐτὸ τὸ κάλεσμα, κι ὅταν ἀκόμα ἔχει περιπέσει σὲ μέρη σκοτεινὰ κι ἀνήλιαγα καὶ δουλεύει στὸ πιὸ βαθύ σκοτάδι. Ἰσα - ἴσα τότε ὁ πόθος του αὐξάνει καὶ μεγαλώνει καὶ «ζητώντας τὸ ἐλάχιστο "τιμωρεῖται" μὲ τὸ πολὺ» (Ὁδ. Ἐλύτης), πού δύσκολα τὸ ἀντέχει.

Ἔτσι, λοιπόν, ἀποδέχεται μηνύματα πού τὸν καλοῦν ἀπὸ τὸ σκοτάδι στὸ **θ α υ μ α σ τ ὸ φ ῶ ς** τοῦ Χριστοῦ (Α' Πέτρου β' 9), τοῦ Χριστοῦ πού εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου (Ἰωάννου γ' 12), τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸ πού φωτίζει καὶ ἀγιάζει κάθε ἄνθρωπο πού ἔρχεται στὸν κόσμο καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀξιώνεται νὰ βλέπει καὶ νὰ πορεύεται μέχρι τὸ πιὸ ἀπρόσιτο φῶς, νὰ φθάνει στὸν ἥλιο τῆς δικαιοσύνης.

Αὐτὴ ἡ ἀπόκτηση τοῦ θεοῦ φωτός δὲν εἶναι μίᾶ πανηγυρικὴ φωταψία, μιᾶ ἔκρηξη φωτός, ἕνα πυροτέγγημα πού κάνει νὰ φαίνονται ὅλα λαμπερὰ καὶ ν' ἀποροῦμε θαμπωμένοι βλέποντας ὅτι «τὰ πάντα πεπλήρωται φωτός». Τώρα, πού οἱ πιστοὶ εἶναι «φῶς ἐν Κυρίῳ» ἐνῶ κάποτε ἦσαν σκοτάδι, ἀφείλουν νὰ περιπατοῦν ὡς τέκνα φωτός (Ἐφεσίου ε' 8). Ἡ προστακτικὴ, ὅμως, αὐτή, «ὡς τέκνα φωτός περιπατεῖτε», δὲν εἶναι ἕνας ἠθικὸς καταναγκασμὸς, γιατί τὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ εἶναι φωτεινὰ («διότι φῶς τὰ προστάγματά σου») πού φωτίζει, ζεσταίνει, ἀπαλύγει, λειώνει τις κακίες, θερμαίνει τις καρδιές μὲ τρόπο πού ἕνα αἷμα καυτό νὰ ἀνακυκλώνεται, νὰ ζωογονεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ τις πράξεις του.

Αὐτὸ, λοιπόν, τὸ Φῶς ἄς φροντίσουμε νὰ λάμψει στὴ ζωὴ μας, γιατί «ἀλλοθίμονο — αὐτὰ πού τὸ δείχνουν, ὅσο πάνε κι ἀσχημαίνουν»². Αὐτὸ τὸ Φῶς ἄς φροντίσουμε νὰ τὸ γνωρίσουμε ἀφοῦ ἀνέτειλε μὲ τὴν Γέννηση τοῦ Κυρίου μας κι ἄς χαράξουμε στὴν πέτρα μιᾶν εὐχῆ: φέτος, ἄς διδαχτοῦμε νὰ προσκυνοῦμε τὸν

Χριστὸ ὅπως οἱ τρεῖς μάγοι, ὡς ἥλιο τῆς δικαιοσύνης, ὡς φῶς ἀνέστερο καὶ ν' ἀξιοθῶμε νὰ φωτιστοῦμε καὶ νὰ φωτίσουμε κι ἐμεῖς «ὡς τοῦ Ἡλίου τοῦ τῆς δικαιοσύνης, φωτοφανῆς ἀστραπῆς», ὅπως ἀναφέρεται σὲ τροπικὸ τῆς γ' ὁδῆς τοῦ κανόνος στὸν ἄρθρο τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Κοθράτου, τὴν εἰκοστὴ πρώτη Σεπτεμβρίου.

Οἱ σκέψεις πού προηγήθηκαν, πέρα ἀπὸ μιᾶ ἐπίκαιρη προετοιμασία μας γιὰ τὰ Χριστούγεννα, ἄς θεωρηθοῦν καὶ ὡς μικρὴ εἰσαγωγή σ' ἕνα ἄρθρο πού θὰ φιλοξενήσουμε στὸ προσεχές τεῦχος τοῦ «Ἐφημερίου» στὴ νέα στήλη πού καθιερώσαμε «Οἱ εἰδικοί σὰς ἐνημερώνουν». Τὸ ἄρθρο, γραμμένο ἀπὸ τὸν Βέλγο καθηγητὴ τῆς Φωτομετρίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Λουβαίν **LUCIEN MORREN** ἐπιγράφεται: Ἀπὸ τὸ φῶς στὸ μυστήριο, καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ προσεγγίσει τις μεγάλες ἀρχές τῆς σύγχρονης Φυσικῆς, ἰδιαίτερα ἐκείνη τῆς συμπληρωματικότητος, πρὸς τὴν χριστιανικὴ ἀλήθεια.

Θετικὸς ἐπιστήμονας μὲ διεθνή ἀναγνώριση, δόκιμος ἐρευνητὴς καὶ συγγραφέας, ὁ **L. MORREN** εἶναι ἐπὶ εἰκοσι πέντε ἔτη ἡ ψυχὴ τῆς «δμάδας συνθέσεων» ὅπως τὴν ἀποκαλοῦν (groupe des synthèses), πού στὸ Πανεπιστήμιο τῆς Λουβαίν ἀσχολεῖται μὲ τις σχέσεις πίστεως καὶ ἐπιστήμης.

Τὸ ἄρθρο πού θὰ δημοσιεύσουμε τὸ συνέταξε κατόπιν προσωπικῆς μας συστάσεως. Συνοφίζει καὶ προωθεῖ σκέψεις καὶ ἰδέες τοῦ βιβλίου του σὰ γαλλικὰ «Θεὸς ἐλεύθερος καὶ δέσμιος» μὲ τὸν χαρακτηριστικὸ ὑπότιτλο: Τὸ βλέμμα ἐνὸς ἐπιστήμονα πάνω στὴν πίστη³. Ἐπιπλέον ὅσο ποτὲ ἄλλοτε, ἐπιχειρεῖ, καθὼς θὰ διαπιστώσων καὶ οἱ ἀναγνώστες μας, μὲ νηφαλιότητα νὰ πορευτεῖ σὲ ὀριακὲς λεπτὲς σχέσεις καὶ συγγένειες τῆς πίστεως μὲ τὴν ἐπιστήμη, πράγμα πού δὲν γίνεται τόσο εὐκόλα χωρὶς νὰ πολλαπλασιαστοῦν οἱ ἀντινομίες. Ὁ συγγραφέας, ὅμως, τὸ ἐπιχειρεῖ καὶ τὸ κατορθώνει.

Ἄς εὐχηθοῦμε ἀπὸ τώρα καὶ Χριστούγεννα καὶ καλὴ πρωτοχρονιά!

1. Τὸ φῶς εἶναι τὸ κρυφὸ συστατικὸ τῆς ταυτότητός μας» λέει ὁ Νίκος Δήμος στὸν πρόλογο τοῦ θαυμάσιου φωτογραφικοῦ του δοκιμίου **Τὸ Φῶς τῶν Ἑλλήνων**, Ἀθήνα 1984, ἐκδόση τοῦ συγγραφέα. Ὁ ἴδιος χαρακτηρίζει τὸν Ἑλληνα ὡς «ἡλιοπότη» (σ. 127).

2. Ἀπὸ τὸ πιὸ πάνω δοκίμιο, σ. 37.

3. Lucien Morren, *Dieu est libre et lié. Le regard d'un scientifique sur la foi*, Paris - Bruxelles, P. Lethielleux — «Vie avec Dieu», 1975, 131 σ.